

דג בבטן

עיבוד לשלושה סיפורים קצרים מאת אפרת דנון

© עיבוד לבמה: לילך דקל-אבנרי.

גרסת הצגה

ספטמבר 2005

הערה: הסימן / מצביע על מקום שבו מתחילה חפיפה בטקסט על ידי הדמות הבאה.

1. מסע לוויה

(עם כניסת הקהל יוצא לדרך מסע לוויה. את המסע מובילות ארבעת דמויות האוחזות בעגלת המת. הטקסט נאמר על ידי ארבעת הדמויות במקביל בצורה רפיטטיבית. המסע לוקח 4 סיבובים, במהלכן כל אחת מהדמויות יוצאת לרגע להתייחד עם הכאב שלה).

עצמות, תולעים, קבר, שלד, ארון קבורה, טלית, בית קברות, חנק, תלייה, כדורי שינה, קפיצה ממקום גבוה, ירייה, חרב, סכין, אולר, רעב, מגיפה, סרטן, איידס, כולסטרול, סיגריות, גלגול נשמות, גן עדן, גיהנום, שבעה, חושך, קדיש, יתמות, בטרם עת, בעת מילוי תפקידו, מות צדיקים, נשיקת מוות, מלאך המוות, המוות הקטן, מוות בעריסה, שתיקה, בדידות, פרחים, אבנים, מצבות, אנדרטאות, שמות.

(עם סוף הטקסט הן נכנסות פנימה לתוך "הבית".)

מתוך ארון הבגדים יוצאת רוחה של האמא. תוך כדי שהאמא מתקרבת אליהן הבנות פוצחות במילות האדרה: יפה, שמימית, נהדרת.... האם נכנסת לתוך המעגל מסירה את הבד מהעגלה, אוספת את הארון וחוזרת למקומה. הבנות מנסות להיאחז בה אך ללא הצלחה. הן נאחזות זו בזו, מסתחררות ומתפרקות כל אחת לזיכרון שלה)

2. עליית הגג: המסע שלי

א: מסע. לא סתם חופשה של שבוע. המסע. אולי "המסע שלי".

ב: (יוצאת מתוך ארגז הבובות) לאאאאאאאאאא. יותר מדי בנאלי.

למה תמיד צריך את הכותרות האלה?

א: טוב, אם אין לזה שם זה כאילו שזה לא קורה בכלל. אם היו קוראים לי בשם אחר, אולי היו

משתנים המון דברים, אפילו כל החיים שלי. נגיד קרן. ק-ר-ן /, או מיכל, מ-י-כ-ל, או איזה

שם פשוט כזה/, חמוד.

ב: שם של אפים סולדים ונמשים ובגדי ים קטנים/, תחת שזוף, אולי שיער חלק/. שם של

מלכת כיתה. כזאת שלא צריכה להיתלות על קרוסלות

א: צריך לכתוב את זה

ב: להיתלות על קרוסלות

א: צריך לכתוב את זה להיתלות על קרוסלות

ב: כזאת שלא צריכה להיתלות על קרוסלות להימרח בבוע

א: צריך לכתוב את זה, "להיתלות על קרוסלות", לספר את הסיפור.

ב: לא צריכה את הבושה הזאת

א: אומרים שאם מספרים את הסיפור, נפטרים ממנו

ב: מי אומר?

א: אומרים... א: איפה הספר?

ב: איפה הספר, איפה הספר, איפה הספר?

א: אין לי כוח לכל ה"ספרות הגדולה" הזאת.

ב: את צריכה להתבייש בזה.

א: אף פעם אין לי מה להגיד על זה אחר כך.

ב: דווקא אחת כמוך, שמתיימרת.

א: לא מתעצבנת, לא מתעצבנת, אני לא מצליחה לראות את עצמי מתעצבנת, רק עומדת

(פוערת פיה . נותרת ללא מילים)

ב: אהההההההההההה

(א' והיא ממהרת לכתוב בגיר על הקיר: "מאחרת". כותבת ומוחקת)

3. באוטובוס: על מה נדבר ?

(ליאור 2 מחזיקה בידה צרור חמניות צהובות. מאחוריה יושבת דמותה של ליאור הבוגרת).

ליאור 2: מאחרת. כמה שהשתדלתי לצאת מוקדם מהעבודה, טוב הייתי חייבת לעצור לקנות פרחים. החום הזה. הכל הוא הורס. והמזגן המחורבן הזה, והפקק הזה לא נגמר.

מה לעשות כשאגיע, לנשק אותה ?

כן, זה מה שרצוי לעשות. לנשק. אולי אפילו חיבוק. ואז אני אתן לה את הפרחים ואגיד משהו. מה ? מה אני אגיד? על מה בדיוק נדבר ? הרי נשב זו מול זו ליד השולחן שעומד עליו אגרטל ומתחתיו מפה רקומה, והכל נקי ומצוחצח, אין אפילו פירור.

עוד מעט פונים שמאלה, שם בית הספר. (מתחילה להתנדנד) בחצר עמדו נדנדות. מעניין אם הן עוד שם . על המדרגות המובילות לכניסה נפלתי פעם ושברתי שן,

(צוחקת)

איך המורה להתעמלות סחב אותי לחדר המורים, כולי מוכתמת בדם וכל המורות כירכרו סביבי, והתלמידים הציצו דרך הדלת. גם השפה נפתחה והזמינו אמבולנס. עשו לי תפר פרפר, כזה שנמס מעצמו. והיה לי אסור לאכול, רק נוזלים והרבה מרק עוף צח, ולבן עם דבש.

(שרה) נשאו אותי על אלונקה, ומחדר המורים עמדו התלמידים ונופפו לי

(נעצרת)

ואני חיפשתי אותה, שתגיע לקחת אותי. המורה להתעמלות נסע איתי באמבולנס ואני התביישתי ממנו, כי הרופא הוריד לי את החולצה. לבדוק לי את הלב. מה הקשר בין הלב לשן שנשברה ?

4. עליית הגג: סופרת מייצגת רק את עצמה

ב: מה הוא מסתכל עלי?

א: נראה כמו סטודנט לתואר שני. בטח יודע דברים. אולי כדאי להוציא את הספר כדי שיראה

את הכריכה? איפה הספר?

ב: אין הרבה אנשים שבאמת קראו אותו, איזה מין שם זה ג'ימס ג'ויס? כאילו תפרו לו במיוחד שם של סופר. סופר מייצג את כולם, סופרת מייצגת רק את עצמה. זה ההבדל.

(ב' חוצה את החלל לכיוון מקומה של א')

א: איפה הספר?

(א' וב' משחקות משחק מסוכן בו הן מתחרות על תשומת ליבו של אותו הגבר. ב' שולפת סכין. בסופו של משחק ב' דוחפת את א' לתוך הארגז בובות)

5. באוטובוס: מקווה להיות במקום אחר

ליאור 2: והנה החלון בקומה שניה שפעם קפצתי ממנו בכדי להימלט ממבחן פתע בחשבון. שברים פשוטים. ואיך קוראים למורה ההוא שחבט לי בראש עם עיתון מגולגל, כשבהיתי, כהרגלי, מקווה להיות במקום אחר.

(מביטה בזר חמניות)

עלה אחד כבר נסגר לתוך עצמו, והעלים האחרים מתעלפים מהחום. האוויר לא זז.

(מזיזה מעט את החולצה שנדבקת לה לבטן ולגב)

המכנסיים מקומטים לגמרי. נדמה שכלום לא השתנה, הנדנדות בחצר עוד עומדות באותו מקום, כמו סוהרות. צריך לכתוב את זה

(מוציאה את הפנקס שלה ורושמת בו)

הנדנדות בחצר עוד עומדות באותו מקום, כמו סוהרות. רק הכל קטן יותר, דהוי.

6. עליית הגג והירידה לארון

(ב' יורדת מעליית הגג חובשת על ראשה פאה של האמא ומתגנבת לארון הבגדים)

א: קלאסטרופוביה, קלאסטרופוביה, קלאסטרופוביה, קלאסטרופוביה, קלאסטרופוביה,

קלאסטרופוביה

(יוצאת מהארגז).

כמו בארון

(נשמע קול הקורה בשמה : "ליאורי" וא' חוזרת על הקריאה, יורדת גם היא למטה ועושה

עצמה מחפשת את ב' ונכנסת גם היא לארון)

א: "התקף לב עשית לי"

ב: "התקף לב עשית לי", ככה תמיד תיארה את זה והיה לי נעים לשמוע. הפחד הזה בקול שלה, החיפושים. "התקף לב עשית לי".

א: כמה זמן זה נמשך?

ב: די הרבה, עד גיל ארבע ככה, אולי יותר, בארונות, מתחת לשולחן הקטן בפינה, בשקט, שעות, כמו רחם.

א: היית יוצאת בסוף?

ב: לא, בסוף היא היתה מוצאת אותי, אז שיניתי את המחבוא.

א: מתוחכמת.

ב: לא. סתם צריכה תשומת לב. (תוך כדי יציאה ל"סלון") למה צריך את תשומת הלב הזאת?

למה צריך שיסתכלו?

א: כשמישהו אחר מסתכל עלייך, זה כמו להכיר בקיום שלך.

(א' וב' עומדות קפואות מול הקהל המשמש כאורחים בסלון השבעה. ב' דוחפת את א' וזו

מתיישבת על אחד הכיסאות בין האורחים)

7. האוטובוס: האמת או סיגריה ראשונה

ליאור 2: הכל לזהט מחום. החולצה מקומטת. רק שהפרחים לא ינבלו. מה להגיד, מה להגיד? לספר לה על כל השנים האלה? לספר למה נסעתי? למה עניתי רק במכתבים קצרים וגלויות? למה לא התקשרתי? לספר את האמת? איך כל פעם חשבתי שלא תשוב, שהמטוס יתרסק?

איך בבקרים, כשאבא עוד ישן, הייתי חומקת חנוקה מבושה לחדר האמבטיה לשטוף את הסדין שהרטבתי בלילה? להטיח? בשביל מה? הרי היא תתחמק, תדבר שוב על קונצרטים ואופרות, או על סרט חדש שראתה. והמילים שלה יתקעו יחד עם האוכל. עוגיות קטנות/, ענבים ותאנים/, מפיות מקופלות במדויק.

8. מול היושבים שבעה: צריך לעשות משהו.

ב: אני אף פעם לא אוכל להיות אמא/. אני אתבייש בו, בה/, במה שייצא לי, אם ייצא לי בכלל/. אולי אני אאמץ, מי צריך את הלידה הזאת, אחר כך לוקח המון זמן לקבל את הגוף בחזרה. הפטמות נופלות, כמו אצל הנשים באפריקה. והכאבים.

א: כולן אומרות שזה הדבר הכי נפלא, שווה את כל הכאב.

ב: עם החיוך הזה שלהן- "זה בכלל לא כואב".

אני לא מאמינה. בכל מקרה, זה לא שווה כלום, כל הדאגה הזאת, ואחר כך הם אפילו לא

משתינים לכיוון שלך. שונאים ומאשימים. איך אפשר שלא?

מעבירים את הבגדים של הגדול לקטן ואת הבגדים של הקטן לקטנה.

(מתיישבת על א) כלום לא זז פה.

א: (מזיזה את ב' ממנה לכיסה שלימינה)

מה אני צריכה את זה.

ב: תפסיקי לאכול את הציפורניים.

א: צריך לעשות משהו אני בטח נראית כמו

ב: מטומטמת

א: שלא עושה כלום. אולי להוציא את הספר

ב: כן, ואת הפנקס. איפה זה. איפה הפנקס?

א: הנה הפנקס. איפה העט?

ב: מסריח.

(קמה) יש כאן ריח של זיעה.

א: (קמה אחריה) זה לא אני. שמתי דיאודורנט. בטוח. תריחי.

ב: לא עכשיו.

א: הנה ה...
...

(מתיישבת) צריך לקרוא מה כתבתי עד עכשיו.

של מי המספר טלפון הזה?

ב: של הפיצה. גם כן סופרת.

א: אולי לתלוש?

ב: לא, שיהיה.

א: "רשימות". מתי כתבתי את הרשימה הזאת?

ב: אסור שיראו את זה.

א: מתי כתבתי את זה? מה זה? ניסיון להיות נועזת?

ב: תקראי.

א: "רשימה א'". אסוציאציות למין: כוס, זין, ביצים, שערות, שפתיים, נקודת ג', פטמות,

שדיים, גב, שרירים בידיים, תחת שעיר/לא שעיר, אורגזמה, אנחות, פה מלוכלך, גסות,

משחקים, טיזינג, הצצה, עירום, ארוטיות, זיוף, תחתוני תחרה, שוט, אזיקים, נשיקות, רוך,

ליטופים, ליקוקים, מציצות, חור של תחת, מקלחת

ב: שפיך, נייר טואלט, גלולות, קונדום, איידס, מחלות מין, הריון, רחם, כריתת רחם,

אימפוטנטיות, פריג'ידיות, מגבת, אינטימיות, קירבה, זרות, ריחוק, משיכה, מחסום, פראות,

תשוקה, שעמום, הידיים החמות של אורי".

א: רק שאף אחד לא ימצא את הפנקס הזה.

ב: "רשימה ב'". אסוציאציות לרחוב: אנסים, גנבים, שודדים, רמאים, שקרנים, נצלנים,

רוצחים, מקבצי נדבות, נהגים שיכורים, חולי מין, פדופילים, נקרופילים, ילדים, חבורה של

ילדים, משוגעים, מציצנים, סוחרי איברים, מטורפים, כייסים, טרוריסטים, אנשים שמביטים, אנשים שמתעלמים".

(רגע שתיקה – א' מורידה את הפאה)

ב: מה יותר גרוע?

א: לא יודעת. אני לא אצליח להתרכז עכשיו, הריח הזה

ב: אולי לכתוב עוד אחת? כן, צריך לעשות משהו במקום לבהות כמו

א: מטומטמת

(נסוגות לאחור , מתיישבות ב"גינה" ומנגנות בחלילית)

9. באוטובוס: לעשן את הרגשות

ליאור 2: פה פונים ימינה, במקום שהכביש הופך צר מדי. והנה הגינה. ומאחורי השיחים המחבוא הסודי שלי. מצחיק לחשוב על זה עכשיו. תחושת המרד הטיפשית היא. ולעצור, לא לדרוס את הכלב. ואולי סיגריה אחת קטנה, עכשיו, לפני שאכנס ? אלף פעם הבטחתי להפסיק.

את הסיגריה הראשונה גנבתי לו מהארון ועישנתי במרפסת. אחר כך שטפתי את הידיים והפנים וצחצחתי שיניים שלוש פעמים, ויצאתי ונכנסתי שוב ושוב לסלון לבדוק שהריח לא נדבק לספות. כעבור שבוע כבר קניתי לעצמי והדלקתי סיגריה בסיגריה בגינה הקטנה, מוסתרת במחבוא שלי מהעיניים הכחולות שחיכו לי בסלון. לא, קודם להגיע ואז סיגריה, שתי שכטות לא יותר.

(מדליקה סגריה. לוקחת שתי שכטות)

10. בין היושבים שבעה: מותר לעשן ?

ב: מותר לעשן?

(ב' לוקחת מליאור 2 את הסגריה. לוקחת שכטה)

א: (חוטפת לב' את הסגריה) לא עכשיו.

(א' מעשנת)

11. באוטובוס: זכר ההתגנבות היא בלילה

ליאור 2: (תוך כדי ריקוד) בת כמה הייתי שלוש עשרה ? ארבע עשרה ? אולי אפילו קודם. התחלתי הכל מוקדם מדי. בחיפזון. והנה בית הכנסת הישן, עם חלונות הזכוכית הצבעוניים שמצויירות עליהם יונים לבנות. וזכר ההתגנבות ההיא, בלילה, איתו. איך קראו לו ? איך אפשר לשכוח. יוסי ? לא. הטעם שלו, אלכוהול כבד וסיגריות ועוד משהו, חמוץ כמו לימון, או אשכולית, הלשון הרטובה שלו בפה שלי, והידיים הקשות, המחוספסות, נכנסות לי לתוך המכנסיים. כמעט בכוח. המגע הקשה על הרצפה, חרדת הקודש המוטלת על הכל כמו צל שחור. איך הוא פתח את המנעול ? כמו פושע, בחוט ברזל עקום. נאבק אתו כמה זמן, מספיק כדי להתחרט. נכנס בתנועות רחבות, של בעלות, צחק, גרר כיסא, הצית סיגריה, התיישב. גם אני הדלקתי. הסיגריות שלו היו חריפות יותר. ספרתי בלב, אחת, שתיים, שלוש, והתקרבתי אליו. רציתי לגמור עם זה כבר. להגיד שעשיתי את זה מאחורי הגב שלהם,

לשמור מהם סודות, בכוונה. להכאיב לעצמי כדי להכאיב להם ? מה היתה הבהילות הגדולה
? למה זה היה דחוף כל כך ? איפה היתה הילדות שלי ?

(ליאור 2 יורדת מהאוטובוס ומתיישבת בשולחן בסלון של האמא, תוך כדי סריגת טקסט עם
א' וב')

ב: איזה מסריח זה.

ליאור 2: בחדר ?

א: איך לא הבאתי סוודר?

ליאור 2: בגינה ?

ב: תמיד-תמיד צריך להביא.

ליאור 2: בלילות ?

א: אי אפשר לדעת.

ליאור 2: בישיבה במטבח מול השעון המתקתק ?

(ב' מניחה כיסא וליאור 2, מתיישבת במרכז השולחן)

12. עדיין בין היושבים שבעה: בסיפורים שלך חסר משהו

(א' וב' נשכבות על השולחן תוך כדי כניסה לסיפור)

ב: התלבש יפה, אבל דיאודורנט לא שם.

א: אולי אפשר להשתמש בזה?

ב: איך?

א: אולי בסיפור על אחת שכל הזמן מסריחה. אחת שלא שמה דיאודורנט בכוונה, וגם לא מתקלחת כי היא אוהבת להריח את הריח של עצמה, או משהו כזה. והיא יושבת כל הזמן בדירה הקטנה שלה. החלונות סגורים. היא יושבת בסלון על הכורסא ולא מדליקה טלוויזיה. רק יושבת שם מסריחה, וגם הדירה מסריחה. יש בה ריח של זבל ושל זיעה וגרביים מלוכלכים.

ב: נו, ומה? איפה הסיפור? משהו צריך לקרות לה. דרמה.

א: כן, צריך את הדרמה

ב: כאילו בחיים הדרמה הזאת חוגגת כל הזמן. היא חושבת.

א: על מה?

ב: שהיא רוצה לצאת מהדירה אבל לא מצליחה.

א: למה?

ב: כי ככה, כי היא פשוט לא יכולה.

א: זה לא מעניין מספיק. כמו שאורי אמר, "בסיפורים שלך חסר משהו".

ב: המבין הגדול.

א: ובכל זאת. הוא צדק. חסר משהו.

ב: מה חסר?

א: נו, הדרמה הזאת, משהו שקורה.

ב: אצלי הכל קורה רק במחשבות.

א: "הדרמה צריכה להתבטא במעשים".

ב: עם הנפיחות הזאת שלו. כוס אמק. נראה אותו כותב משפט אחד. משפט אני רוצה לראות

אותו כותב.

א: הוא בחיים לא יכתוב, כדי לא להיכשל. אם הוא ייכשל הוא ימות.

ב: אני לפחות מנסה.

א: גם זה משהו.

ב: עלק משהו.

א: אסור להפסיק.

ב: אני כבר רואה את המבטים שלהם "כבר בת 30, מה את עושה עם החיים שלך". לא אגיד.

אי אפשר. זה כמו לדבר לקיר.

א: אולי לכתוב על זה? על אחת, שרוצה לכתוב, אבל לא יוצא לה שום דבר? גם זה לא

סיפור. משהו צריך לקרות לה. איפה הסיפור המחורבן?

ב: היא מפחדת. מבועתת מהצל של עצמה. רושמת רשימות בפנקס המטומטם שלה ומנסה

להיות סופרת. מנסה להתאים את עצמה להגדרה. רשימה ד'. אסוציאציות לסופר

(א' מאבדת לאט לאט את הנשימה ונכנסת להתקף אסטמה היסטרי)

ליאור 2: עוני, ביקורת, מחשב, עט, נייר, בתי קפה, קבלה, עליית גג, העלאת גירה, סקילה, דיו, ריח של דיו, וירטואוזיות, מעבד תמלילים, עצבים, גיהינום, תרפיה, שגעון גדלות, חשיפה, שריפה, כביסה מלוכלכת, דרמה, סיגריות, מקטרות, טבק, מוכרות בחנויות ספרים, מבנה, עלילה, שפה, ספריות, אבק, מטאפורה, דימויים, תנ"ך, מלחמה, משלב לשוני, דיאלוגים, דמויות, גניבה, תפירת טלאים, התעסקות עצמית, קקי ופיפי. כן, קקי ופיפי. כל הספרות הזאת שלי. מה יצא לי אתמול בשירותים ומה ייצא לי מחר בשירותים. הקאה עצמית.

ב: "את תקועה בכתיבה איפה שאת תקועה בחיים". שיילך להזדיין עם המבט מלא החשיבות

שלו. רגל על רגל על הכורסא והיד מתחת לסנטר.

ליאור של פגישה: איך קראו לו? איך אפשר לשכוח / אורי

ב: אורי

ב: (ל א') קחי נשימה.

(א' מתעלפת על הרצפה. ב' קמה ניגשת אליה ומנסה להעיר אותה)

ליאור 2: איפה נשב? בסלון ליד בובות החרסינה האילמות, הקפואות לעד בתנועה צוחקת, עומדות תמיד באותה הנקודה, או ליד השולחן העגול, תחת קירות הצלחות המאויירות. כל אחת מהן לקחה אותך ממני. פעם לוינה, פעם לציריך, חוזרת עם כובעי הצמר השחורים, מעילי העור הארוכים, והמגפיים. מדיפה שלגים ואוויר קריר וצח. רכבות נוסעות ובקבוקונים של שמפו-מלונות, הצגות ומוזיאונים וספרי כיס קטנים, צבעוניים. בטח תכין עוגה, תגיש פירות עם סכין ומזלג. את חרצני התמרים תניח בקצה הצלחת, ליד גלעיני השזיפים או המשמשים. שתי מפיות מקופלות מהודק למשולש. תניח מפית גם על הברכים, תאכל מהר, בנגיסות קטנות, כמעט בלי ללעוס. תדבר מהר, תקום שוב ושוב להגיש עוד משהו, עוגיות שתוציא מהתנור, שקדים או אגוזים משקית פלסטיק שתגזור במספריים ואת הפיסה הגזורה תזרוק לפח.

א' וב' פורצות בצחוק ותוך כדי משחק מראה ב' בורחת ושוב נכנסת לארון הבגדים. היא לא נותנת לא' להיכנס וא' מתיישבת למרגלות הארון. בינתיים ליאור 2 עולה חזרה ל"אוטובוס" חולפת על פני ליאור הבוגרת. ליאור הבוגרת לוקחת חמניה אחת, אוספת ארגז ונכנסת לסלון הבית)

14. ליאור 3 (הבוגרת) סוף סוף בבית של אמא

תוך כדי התהוות הסצנה הבאה ליאור 3 מניחה את הארגז שהביאה, מוציאה עוגת דבש, פורסת אותה ומכבדת את האורחים.

15. ארון הבגדים: שפה בלי משמעות

ב: "רשימה ה' אסוציאציות לאורי: ריח כביסה, שיער בהיר, זיפים, אבו-גוש".

א: אהב את החמוס גרגירים שלהם

ב: אחר כך הפה שלו הסריח

א: "משקפי שמש, סרטים צרפתיים, שחור לבן". ידע אותם בעל פה, ואני לא העזתי להגיד

שמשעמם. הינהנתי כל הזמן. תמיד היה מחבק אותי כשהייתי בוכה. אולי רצה להציל אותי.

אהב אותי?

(ב' יוצאת מארון הבגדים ומתיישבת לצד א')

ב: אהבת אותו? אהבת את זה שהוא אוהב אותך.

א: אולי.

ב: אם אהב בכלל.

א: (קמה) קר לי.

(א' נכנסת לארון הבגדים)

ב: איך לא הבאת סוודר? מטומטמת. תמיד שוכחת את מה שחשוב. גם בכתיבה. מתקשטת

בכל המילים המופלצות האלה: "במו ידיי", "שעשועי סתיו", "תוהו", "אופק",

א': (מציצה מתוך הארון ויוצאת) "שדות של אופק"

ב': "מדבר", "קדושה". אין להן קשר לחיים שלך. מילים בלי משמעות. שפה בלי משמעות.

א: מוזר להרגיש אבודה בתוך השפה שלך.

ב: כמו יתמות.

א: מה יתמות? איך קשורה לכאן יתמות? את לא יתומה. יש כאלה שהם באמת יתומים.

(א' קולטת את שאמרה. יחדיו הן מנסות להתרחק מהיושבים שבעה, בדרך א' פורצת בזעקת בכי קורעת לב. הבכי מתחלף בצחוק והן עולות לעליית הגג)

ליאור 2: שוב משתמשת במילים לא שלך.

(ליאור 2 מוציאה מסרק. מסדרת את השיער, פורמת קשרים באצבעותיה, מחליקה ומורחת עוד שכבת לפסטיק)

16 עליית הגג: תכתבי אפל

א: (מנסה לקום) יש לי פיפי.

מה? לא קורה פה כלום.

ב: "רשימה ז'. אסוציאציות לכלום: אחרי הצהריים, ריק, אלם, אוויר, לילות, רווחים בין המרצפות, היעדר, נצח, באר, חלל, בור, כוס קפה פושר, דף ריק, סמן במחשב, גרביים מלוכלכות

(נכנסת לסלואו) בטן ריקה, גביעים ריקים של קוטג' במקרר, חושך שיורד מוקדם, אפס,

סתם, חור במקלחת, טלפון שלא מצלצל, אפור"

א: אי אפשר לדמיין כלום, אי אפשר לחשוב כלום, אי אפשר לדמיין כלום, אי אפשר לחשוב כלום

ב: אבל הוא כאן כל הזמן, הכלום הזה, יש לו נוכחות, צריך להילחם בו כל הזמן, בכלום הזה,

לדחוק אותו הצידה, לא לתת לו להגיע לרגע הזה, שבו הוא משתלט, אסור להפסיק לזוז

א: כמו אחרי שאורי הלך, אז היה כלום, ועכשיו מה?

ב: גם עכשיו כלום

א: אין לי מה להגיד, אין לי מה לכתוב. צריך שיהיה משהו להגיד, כל הזמן, כדי לא למות,

משהו חשוב, משמעותי, פרספקטיבה חדשה על העולם או משהו.

א: פיפי דחוף.

(א' יורדת לחדר השינה וב' אחריה)

ב: "מיטה, אמבטיות ארוכות, בגדים עם ריח של סיגריות"

א: זה לא אסוציאציות לכלום, זה אסוציאציות לעצמך.

ב: זקנה. תמיד זקנה, תמיד יותר מדי זקנה, אף פעם לא בגילי. מצד אחד זקנה כבר מגיל

עשר. לא, שש. מצד שני כמו ילדה קטנה. תינוקת. אנשים בגילך כבר מסתובבים עם שני

ילדים. תכתבי את זה.

א: לא מעניין, כתבו כבר אלף כאלה. תכתבי אפל.

ב: מה זה אפל? פילם נואר? תכתבי את הדיכאון, את חוסר היכולת לכתוב.

א: גם את זה כתבו כבר אלף פעמים.

ב: אז אולי רומן בלשי? עם חידות ומבוכים ורצח? סיפור שמתחיל בגופה ברחוב. רק הרגליים

שלה מציצות מתחת לשיח. גופה של בחורה שקפצה מהחלון.

א: אז איפה הרצח?

ב: מישהו דחף אותה.

א: די, עכשיו פיפי.

(א' יוצאת לשירותים. ב' אחריה, שומרת לה)

18. בתחנת האוטובוס: רק על עצמי לספר לא ידעתי.

ליאור 2 : אולי הייתי צריכה להביא מתנה ? עציץ או כלי חרסינה. לא, הפרחים מספיק. ומה אגיד בכניסה ? ולנשק ? כן, צריך לנשק. על הלחי. נשיקה אחת. ומה קודם ? לתת את הפרחים או לנשק ? לתת קודם את הפרחים זה כמו להציב חומה. קודם לנשק. העור בטח רך, לא מתוח. ואילו אני, כמובן, כולי זיעה.

(מורידה נעליים)

האוויר עומד. וצריך לספר. על מה אספר ? על עצמי ? את האמת או מה שליד האמת ? רצוי לשתוק פחות. לדבר קצת. לא לתת לשעון התלוי להשתלט בתקתוקים הקולניים שלו. מה אגיד לה ? אולי אני צריכה להתנצל ? על מה ? על כל השנים שלא הייתי ? איך מתנצלים ? איך מתנצלים ?

(ליאור 2 מתחילה לשוטט בחוסר וודאות תוך כדי נסיון להבין – איך מתנצלים?)

19. מחוץ לשירותים – חזרה לגן השעשועים

(א' יוצאת מהשירותים. נגשת לב' וסותמת לה את הפה. לא נותנת לה להוציא קול)

ב: הורדת את המים?

א: כן, כן, איפה המקום שלי? הסטודנט התעורר. אולי להוציא את הספר, כן, מסתכל עלי. מה הוא מסתכל? בטח לומד פילוסופיה. זהו, הנה. איפה עצרתי בכלל? אני לא זוכרת בכלל מה

קראתי עד עכשיו. הוא מסתכל? הייתי צריכה להביא קפקא. הוא אולי יותר מרשים. תפסיקי
כבר להסתכל לצדדים, תתרכזי בעצמך כבר, תקראי וזהו.

(שתיקה)

אי אפשר לעשות סיפור מהקרוסלה הזאת. אולי רק תמונת סטילס. להקפיא את זה. הסיפור
לא זז, הוא עומד, כמו פסל.

(שתיקה)

לא סיפרתי לאורי, אפילו לא לו.

(שתיקה)

ב: גן המשחקים ההוא בכלל עוד קיים?

א: הכל נראה מרוח בגלל הסיבוב של הקרוסלה. הילקוט שלי שהנחתי בצד, המקלט הישן
עם הציורים שעליו. גם הצבעים של העצים והשמיים, והפרצופים שלהם. אולי צריך לעשות
מזה ציור, אבל לא סיפור. אין לסיפור הזה בכלל עלילה. אין לו התחלה וסוף, רק אמצע.

ב: הוא לא מתחיל ונגמר, הוא פשוט קיים.

א: (קמה וצועדת לכיוון חלל ה"מיטה") אחר כך באו כולם להתנצל. לא כעסתי עליהם, רק

רציתי שילכו.

ב: (מתרוממת וצועדת לכיוון א', כשהיא הולכת מסביב לכיסאות היושבים שבעה) איך לא

כעסתי?

א: לא כעסת. זה היה מבחן. רצו לצרף אותי לחבורה.

ב: נכשלת?

א: אולי שמיכה?

20. בגינה: בונה לעצמה עולם חילופי

ליאור 2: עוד מעט ירד הערב. צריך לעלות. להרים רגל ועוד רגל במדרגות, לצלצל. לתת פרחים, לנשק. לדבר. לא. עוד רגע להסתכל בילדה, קוראת במחברת שמונחת על הברכים שלה, או אולי כותבת. מה היא כותבת? מתארת את רגע המוות שלה? את הלוויה הצפויה? מדמיינת מי יבוא? מי לא יבוא? או אולי היא מנסה כוחה בשירה. בחרוזים. משתדלת להתקשט במילים מפוארות, מתארת את התחושות שלה במילים דרמטיות, מלאות פאתוס, ולא מצליחה להפיק מזה נחמה. או אולי סתם משרבטת, כותבת את השם שלה בכל מיני צורות, מתאמנת על החתימה העתידית שלה. או מצוירת, קווים אנכיים, ואז קווים אופקיים, ואז קווים באלכסון, עד שהדף הופך לשחור. אחר כך טומנת את המחברת במקום היחיד שבו לא יחפשו, כאילו יש שם סודות מדינה. מחביאה בקנאות. בונה לעצמה עולם חלופי.

(נשמע קולה של ב' ששרה: "על הקיר טיפס לו עכביש קטן, טפטפות הגשם גרשו אותו מכאן, פתאום באה השמש...")

עוד סיגריה אחת?

א'+ב'+ליאור 2: כן. אפשר.

ליאור 2: לא זה מה שיהרוג אותי.

(מדליקה לעצמה סיגריה נוספת)

ליאור 2: האוויר מתחיל לזוז קצת. עדיין כבד ולוהט, אבל זז. עוד רגע אני לוקחת את הפרחים והולכת. לעלות במדרגות או לקחת מעלית? במעלית זה מהיר מידי אבל יותר פשוט. המדרגות קשות ובטח אגיע מתנשפת. עדיף מעלית. קומה חמישית. אני אצלצל. שלושה סיבובים במנעול התחתון ועוד שניים בעליון

הדלת תפתח. ואז מה ?

אולי פשוט להיות. כמו כלב שרץ, כמו תינוק שזוחל ימינה ושמאלה. כמו הילדה בשיער הכהה, שמקפלת את הרגליים שלה בתנועה חינונית, מעביר יד בשיער, עוצרת רגע, מסתכלת לנקודה פנימית, וממשיכה לכתוב.

רגע אחד ואז ללכת.

חלק ב – האיחוד (טקסט מתוך: דג בבטן)

הערה: שלושת השחקניות של החלק הקודם משמשות בחלק זה כהשתקפויות של עצמן ושול דמויות מעברן

ליאור 3: כמה נדירה התמונה הזאת, כמעט היחידה שבה את מסתכלת אל המצלמה. הגוף שכוב על הספה בסלון, לא זרוק, אלא מונח באלגנטיות, תמיד באלגנטיות, אבל העיניים כבר לא ממש שם.

מי צילם? בטח אבא, מנצל את הרגע, רץ לחדר השינה וחוזר עם מצלמה. הוא קנה אותה באותו קיץ, הקיץ האחרון לפני הלידה.

אני יודעת את זה לפי השמלה שלך, שאחר כך כבר לא לבשת.

ואיפה אני?

זה בוקר, סביר ששבת, כי אבא בבית. אולי אני בחדר שלי, ואולי עומדת ליד אבא ומסתכלת עלייה.

יכול להיות שהוא כבר שט לו שם, ואולי נוצר באותו בוקר, או לילה קודם. מוזר לחשוב על הרגע שאדם נוצר, נהיה. איזה אור היה בחדר. איזה ריח היה לסדינים. בעצם, לכל החדרים בבית היה אותו ריח, פרט לחדר שלה. כמה שבועות אחרי הבוקר של התמונה הזאת, כבר התחלת להתנפח. אני לא זוכרת מספיק.

קול האם: "ליאור"

היית אומרת

קול האם: "תהיי ילדה טובה ותביאי לי חבילת טישו"

או

קול האם: "ליאור, מהארון בחדר השינה, תיקחי כיסא בזהירות ותורדי לי את שמיכת הצמר".

צייתי בדיוקנות, מפחדת להכעיס אותך. הנחתי יד על הבטן הגדולה, ואז אוזן. לא היה רחש. קיוויתי שהוא מת.

קול האם: "לא חזק, ליאור, בעדינות".

הרפיתי. אחר כך העיניים שלך רחוקות ממני, ובשביל להחזיר אותן אלי הייתי מכדררת ליד ארון הזכוכית. יותר ויותר גבוה.

קול האם: "ליאור, בבקשה, זה עושה לי כאב ראש".

מה אעשה עכשיו עם כל הדברים שלך?

(ליאור 3 מסתובבת סביב השולחן. כל סיבוב הוא כמו מעבר זמן. במהלך הסיבובים היא משנה את מיקום הכיסאות (הצמודים לשולחן), פותחת וסוגרת מגרות. מוציאה ערימה של לאקים, צוחקת. מתיישבת. מרימה רגלים על השולחן בהתרסה. מחייכת חיוך שנעלם בן רגע ומורידה חזרה את הרגליים)

אני לא מצליחה לכעוס עלייה. אני חושבת עלייה ומדמיינת אותך בתור ילדה קטנה, ואז אי-אפשר לכעוס עלייה.

פעם בשבוע. רבע לחמש. אהבתי את הרגעים האלה, כשאבא עוד לא הגיע מהעבודה, והיינו רק שתינו - היא עם הבטן הגדולה שלך, ואני מולה, או מאחורייה, מטפלת בה.

היית מטה את הראש שלך אחורה בתנועת התמכרות, ככה

(מטה ראשה, עוצמת את העיניים)

קול האם: "תקרבי הנה את הכיסא ההוא, כן, יופי".

שמת לב שאני שם?

אני יכולה לראות אותך משחקת עם האצבע שלך בקווצת שיער, מניחה רגל על רגל על הכיסא שמולך, כמו ילדה קטנה. צוחקת צחוק זר ושולחת מבטים אל החלון. כל זה לא נגע לי. זה היה שייך רק לך ולו. הוא, בחוכמת דגים עתיקה, הכיר אותך מבפנים, את כל האיברים שהיו לך שם. הוא בטח שמע את הצחוק שלך כמו הד בתוך הד בתוך הד. כאילו זה הצחוק שלו.

(מוצאת שמלה של האמא ומריחה אותה. מתרפקת לרגע ואז נכנסת למאבק בשמלה, אוספת בגדים מהארון בגדים וזורקת אותם לתוך שקית זבל גדולה)

את הכל אני אזרוק, את הכל אני אזרוק. את השמלות שלך, ואת החגורות, ואת הנעליים שחלק מהן אפילו לא נעלת. ואולי אמסור את הבגדים, אתן אותם לחנויות יד-שנייה. היית משתגעת אם היית יודעת שכל הבגדים היפים שלך, שהזמנת במיוחד ממגזינים יוקרתיים, תלויים בסוף באיזה "חנות של שוק".

(מהארון יוצאת תמונה חיה של חתונה)

תמונת חתונה.

(ליאור 3 מציעה ליושבים שבעה תמונות) תמונת חתונה? תמונת חתונה?

אבא מביט למצלמה, העיניים שלו פעורות, מבוהלות. בן כמה הוא בתמונה? יותר צעיר ממני, כמעט ילד. את לא מסתכלת, לא עליו ולא למצלמה. לאן הסתכלת?

מה הפריד ביניכם כמו מסך גדול, כמו ערפל? משהו כמעט בלתי-מורגש, מרפרף לרגע על העיניים שלך, ונעלם. לא מסתכלים בעיניים, כאילו מישהו הכריח אתכם לחיות יחד. תמיד שתקתם כולכם. הייתם פונים אלי כדי להרחיק את השקט:

קול האב: "עשית את כל השיעורים?, התכוננת למבחן?"

קול האמא: "תורידי מרפקים מהשולחן".

קול האב: "עזרת לאמא היום?"

קול האם: "היא עזרה לי מאוד"

אכלתי הכל מהצלחת.

קול האב: "מה ד"ר גרין אמר?"

קול האם: "הוא קבע לי לשבוע הבא, אם לא יהיו צירים לפני זה".

קול האב: "את צריכה לדאוג שאמא תנוח, אסור לה לעמוד הרבה".

קול האם: "אני לא חולה. די כבר".

התכווצת, התרחקת מידי של אבא. שלית חתיכת מלפפון עגולה מהצלחת. זוויות הפה שלך התעגלו מטה, כמו בהבעה של גועל.

קול האם: (בשירה) "כשנולד ילד חדש לאמא נוצר לב חדש, רק שלו. הלב שלה לא מתחלק

לשניים, אלא גדל והופך להיות שני לבבות גדולים".

לכל ילד הלב שלו.

אבל אני ראיתי דג, לא ילד. הוא ידע לשחות ולנשום במים. והוא דיבר בשפת הדגים העתיקה, שסופגת הכל דרך העור. כמו חוכמה בלי מילים. כמו אבנים, או עצים זקנים.

הוא ידע מתי את עצובה, או כועסת, או רעבה. הוא זה שגרם למבט שלך לנדוד אל החלון, רחוק מאיתנו. אבא ואני נשארנו על החוף ונופפנו לך בידינו, גבוה, ודמויותינו התרחקו וקטנו מאוד. העיניים כמו מביטות אל אור חזק, מסנוור, ואת רואה- לא-רואה.

א: הצללים מהחלון היו מפחידים

אבל לא קראתי לך. כבר מזמן הובהר לי שאני גדולה.

(סצנת מריחת הלקים)

אם רוחה עוד היתה בחיים. הרי בסופו של דבר היא היתה החברה הכי טובה שלך, נכון? האמא האמיתית שלי. אם היא היתה פה עכשיו, בטח היתה צוחקת, או בוכה, תלוי. היתה מלטפת אותי ואומרת

קולה של רוחה: "ילדה שלי מסכנה".

ללוויה שלה אפילו לא הלכת. לא ראיתי אותך בוכה עליה. אמרת

קול האם: "כשמתים, מתים, וזהו"

ואני לא הבנתי איך את יכולה. פעם בשבוע, בארבע, כמו שעון. את היית מחכה לה על הכסא במטבח, פורשת על השולחן את המגבת הישנה. אני הייתי פותחת לה את הדלת. היא היתה נכנסת ומעבירה אצבעות עבות על הראש שלי. אחר-כך היתה צועדת למטבח, נותנת לך שתי נשיקות, אחת על כל לחי.

קול האם: "תביאי לרוחה כוס מים קרים".

בימים שלפני הלידה היתה באה יותר. היתה מבשלת לנו ועזרת לך "להיות יפה לכבוד הילד". אני זוכרת את הפעם ההיא, ממש כמה ימים לפני הלידה. היא היתה נרגשת במיוחד ולא הפסיקה לדבר. היא הסתכלה עלי ואמרה

קול: "נו, מה את אומרת? עוד מעט יהיה לך אח קטן, אה?"
קול: "היא כבר ממש אשה קטנה".

היד נראת אחרת. את הסתכלת עליה, ואני לא הצלחתי לנחש מה את חושבת. אולי רק הוא ידע, בחיור הדק שלו.

קולה של רוחה: "הוא זז, הוא זז "

רוחה ?

קולה של רוחה: "ראית?"

גוש קטן מתפתל, קשקשים כחולים לאורך כל הגוף, חריץ דקיק במקום פה, וחורים שחורים גדולים במקום עיניים.

כמה טוב לו שם, שקט וחם, כל הזמן בתוכך, כמו עוד איבר. לא צריך לחפש אחריו, להיות דרוך.

קולה של רוחה: "גם את רוצה כזה אחד בבטן?"

קול האם: "יש לה עוד זמן, היא רק בת שמונה"

קולה של רוחה: "תדעי לך, שאשה בלי ילד זה כמו... איך אני יסביר לך, כמו סנדלר בלי

נעליים. זה בלי שום טעם, את מבינה?".

(מהנהנת) אבל לא ממש הבנתי. ואת גם הינהנת, ונאנחת, על המצח הבהיקו לך טיפות זיעה

קטנות, ורוחה העבירה יד וניגבה לך אותן.

שלושת הקולות: "מסכנה. מסכנה. מסכנה"

היא עזרה לך להיכנס לאמבטיה, ואני ראיתי את הציצים שלך כמו שתי עיניים עצובות. את

נאנחת כל הזמן ואמרת שכואב לך הגב. חשבתי אם גם לי יהיו שתי עיניים עצובות כאלה.

ואז (הקולות יוצאים בקול יבבה חמקה), רוחה הסיטה את הווילון של האמבטיה ואמרה לי

לצאת ולסגור את הדלת. אבל אני המשכתי לעמוד. רוחה התקרבה אלי ושמה לי יד על הכתף

ודחפה אותי החוצה. הדלת נסגרה מולי, אני המשכתי לעמוד שם ושמעתי את רוחה אומרת

קולה של רוחה: "די, די מותק, די. די מותק די."

(אל ליאור) "את תהיי ילדה טובה ותתני לאמא לישון?"

כן. והיא הוציאה מהתיק סוכרייה אדומה שהנייר שלה קצת מלוכלך ואמרה שאת תהיי בסדר

גמור, שאת רק צריכה לישון קצת.

ואז נהיה שקט.

צעדתי בזהירות אל הדלת של החדר שלך והצמדתי אוזן. שקט. חשבתי שאולי ברחת. אולי הוא לחש לך שעכשיו הזמן, ואת יצאת דרך החלון, גולשת על המרזב עם נעלי-הבית הסגולות שלך. ואולי אף-פעם לא תחזרי, או שנרדמת ולא תקומי יותר, תישני איתנו לנצח, את במיטה, והוא שט לך בפנים, נדחף כל פעם אל הבטן הגדולה להזכיר שהוא עוד שם.

(ליאור מתכרבלת מתחת לשולחן בתנוחת עובר. היא נרדמת לרגע)

קול האב: "מה את עושה?"

ששששששש. היא ישנה.

קול האב: "בשבוע הבא תישני אצל גאולה וגליה, אם לא אוכל לחזור מבית-החולים. בסדר?"

את גליה, הבת שלה, אהבתי. היא היתה יפה וגדולה. ידעה דברים. היתה מערבת לימון ובירה ושמה על השיער בשמש והוא היה יוצא צהוב.

(שוב נשמע שיר הילדים: על הקיר טיפס לו עכביש קטן...)

באותו ערב היא שרה. רציתי לספר לה שיש לך דג בבטן, אבל גליה הוציאה את הספר 'אלף זמר ועוד זמר' ושאלה אם אני רוצה לשיר.

הצטרפתי אליה ושתינו עשינו קולות מצחיקים, וגליה - עשתה פרצופים, ואני הרגשתי שהבטן כואבת לי ויורדות לי דמעות מהעיניים. גליה אמרה שזה בגלל הצחוק, ולא הבנתי איך אפשר לבכות מרוב צחוק.

אותך אף-פעם לא ראיתי צוחקת ככה, רק מחייכת, לא צוחקת עם כל הגוף עד שהבטן כואבת או עד שבוכים. אולי אבא לא הצחיק אותך אף-פעם?

קולה של רוחה: "תסדרי את החדר שלך, עוד מעט מגיע אלייך אורח חשוב".

(שלושת הדמויות מתקרבות לליאור 3. הן מסתדרות מאחוריה ומתארגנות לאיחוד. הפיסקה הבאה נפתחת על ידי ליאור 3 אך כל אחת מהאחרות לוקחת חלק מהטקסט)

הדלת נפתחה ודודה עמליה עמדה בפתח, מאחוריה רוחה, אחרונה נכנסת את, פתאום בלי בטן. מתחת לעיניים שני עיגולים כהים, כמו חצאי ירח. העור ממש צהוב, הנימים הדקים עבים וכהים, מסביב לפה פצעונים קטנים.

(מסיבה את הגב)

ואז רוחה סגרה את הדלת.

קול: "לליאור הגדולה, ברכות לאח החדש".

קול: "בואי. תכירי את אח שלך"

קול: "תראי כמה הוא דומה לך, גם השיער שלך עמד ככה, כשהיית תינוקת".

היו לו פה ועיניים, ולא היו לו שום קשקשים. הוא גם לא חיך. העיניים שלו היו עצומות. הרגשתי שהגוף שלי מתחיל להיעלם. בהתחלה הרגליים, הידיים, הראש והעיניים. הרגשתי שרוחה יכולה לראות דרכי.

הקולות + ליאור: רציתי לקחת אותו ולזרוק אותו מהחלון. רציתי לראות אם היא תקום פתאום מהמיטה ותרוץ יחפה במדרגות בצעקות, או תנסה, נדהמת והמומה, לתפוס אותו בידיים לפני שהוא נופל. רציתי לשבור לו את הידיים ואחר-כך את הרגליים, ולנפץ את הראש שלו אל הקיר. אבל לא יכולתי לזוז. לא ידעתי איפה אני מתחילה ואיפה אני נגמרת. הכל נעלם לי.

(כולן קמות, מסדרות את החלל ויוצרות משני כיסאות שכובים מצבה. ליאור 3 מחלקת להן לאקים, כמו אבנים לשים על הקבר. ומכאן הן מדברות את הטקסט לסירוגין, מבלי שקולן נשמע)

למה אני לא בוכה? למה אני לא בוכה? אני מנסה לבכות, אבל לא יוצא לי כלום. כמה ימים לפני הסוף בכיתי פתאום. ביקשת ממני לאסוף לך את השיער לעיגול הדוק, והוא הפתיע אותי בריח הטוב, למרות התרופות. מרחתי לך את המסכה על הפנים. את עצמת את העיניים, והנחת את הראש שלך על הכרית, וחשבתי שנרדמת, אבל אז החזקת פתאום את היד שלי והסתכלת לי בעיניים. ידעתי שאת רואה אותי, ואמרת לי בקול מופתע: ליאורי, איזה ידיים טובות שיש לך.

ליאור 3: כל כך מוזר שאת לא פה.

שיר סיום (של זלדה)

"כאשר שחררתי את דג הזהב צחק הים ואימץ אותי..."

חושך.